24-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

1941
ДЕКАБРЬ
4
КĔÇНЕРНИКУН
286 (6001) №

Чăваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ.

Руководительсен примерĕ—пысăк вăй

Хĕрлĕ Çара пысăк пахалăхлă хĕçпăшалсем, боеприпассем, ăшă тумтирсем çителĕклĕ парса тăрас тĕлĕшпе уйрăмах производство командирĕсен—фабрикăсемпе заводсен руководителĕсен, цех начальникĕсен, мастерсен, инженерсен, техниксен умĕнче питех те ответлă задача тăрать.

Çав задачăна срокра пурнăçласа пыма производствăллă ĕçе лайăх организацилемелле, рабочисемпе работницăсен хушшинче социализмлă ăмăртăва анлăн сарса ямалла. Производствăн пур участокĕнче те ĕç командирĕсем хăйсен хастарлăхне, большевикла чăтăмлăхне кăтартни кирлĕ. Васкавлă заказсене пурнăçланă çĕрте ывăнма пĕлмесĕр ĕçлесе, лайăх примерсем кăтартакан руководительсем пирĕн предприятисенче сахал мар.

Шăнкасри промартель хăйне панă заказсене вăхăтра пурнăçлас тĕлĕшпе пысăк çитĕнӳсем туса пырать. Мастер-бригадир Ефимов юлташ хăйĕн хастарлă ĕçĕсемпе ытти рабочисене лайăх тĕслĕхсем кăтартса парать. Вăл, вăхăта шута илмесĕр ĕçлесе, бригадăри ытти рабочисене хăй пек ĕçлеме хавхалантарса пырать. Ăна курса Степановпа Овчинников мастерсем те, пĕр-пĕринпе ăмăртса ĕçлесе, октябрь уйăх планне 333 процент тултарнă. Артель пĕр уйăх хушшинче кăна тăваттăмĕш квартал планне 95 процент ытла пурнăçланă. Артель председателĕ Беляев юлташ заказсене хăвăртрах пурнăçлассси çинчен каласусем туса ирттерет. Вăл рабочисене ĕçлеме кирлĕ условисене туса пама тăрăшать. Çавăнпа та ĕнтĕ рабочисем вăл хушнă ĕçе пысăк пахалăхпа, вăхăтра пурнăçлама тăрăшаççĕ. Васкавлă заказсене пурнăçланă çĕрте вăйсене шеллемесĕр, икшер норма е ытларах та тултарса ĕçлеççĕ.

Çĕмĕрлери «Большевик» заводри производство командирĕсем Шустов, Николаев, Галин, Данилов тата ытти юлташсем те производствăри ĕçе лайăх организациленĕ, рабочисене пысăк тухăçлăхпа ĕçлеме пулăшса пыраççĕ.

Предприятисенчи парторганизацисем производство руководителĕсене куллен пулăшса пымалла. Большевикла йĕркелĕх тăвассишĕн сăмахпа кăна мар, ĕçпе кĕрешсе пыни кирлĕ. Предприятисенчи кивĕ нормăсемпе кивĕ йĕркесене пăрахăça кăларса, çĕнĕ нормăсем, çĕнĕ йĕркесем туса пымалла. Акă мĕн ыйтать халĕхи обстановка пирĕн промышленность предприятийĕсенчи руководительсемпе хозяйственниксенчен тата малта пыракан рабочисенчен.

Производство командирĕсен халĕхи вăхăтра предприяти производство планне ик-виçĕ хут ирттерсе тултарма кирли çинчен яланах асра тытмалла. Ун çинчен пур рабочисене те тарăнăн ăнлантарса памалла. Сĕнтĕрвăрри, Комсомольски тата ытти районсенче те чылай промартельсемпе промкомбинатсем ноябрĕн 1-мĕш тĕлне çулталăк планне ытлашшипех пурнăçланă. Анчах хăшпĕр предприятисемпе артельсен руководителĕсем хăйсене шанса панă производствăри ĕçе халичченех вăрçă интересĕ ыйтнă пек урăхлатса çĕнетменха, мирлĕ вăхăтри шухăш-кăмăлпах пурăнса ĕçе япăхтараççĕ. Шупашкар районĕнчи Шоркари промартель квартал-тан-квартала кая юлса пырать. Виççĕмĕш квартал планне 17 процент пурнăçланă, тăваттăмĕш квартал планне пĕр уйăх хушшинче 10 процент кăна тултарнă. Артель председателĕ Степанов юлташ заказсене хăвăрт пурнăçлама кирли çинчен рабочисене каласа ăнлантармасть кăна мар, хăй те çавна ăнланса илесшĕн мар.

Вăрман касса хатĕрлес тĕлĕшпе те кая юлса пыракан вăрманпункчĕсем пур. Кувшино, Йĕпреç районĕсенче вăрман касса хатĕрлес ĕçре директорсем рабочисене мобилизацилесе çитĕнӳсем тума хавхалантарса пыраймаççĕ. Пĕтĕм çĕршыв тискер тăшмана хирĕç отечественнăй вăрçă туса пынă кунсенче пирĕн предприятисенчи производство командирĕсем çитĕнӳсемпе лăпланса ларни пулмалла мар. Тунă çитĕнӳсене çирĕплетсе пырса, çĕнĕ çитĕнӳсем тума тăтăшах тăрăшмалла. Кашни директор, цех начальникĕ, мастер, инженерпа техник производство планне тултарас ĕçре малти ретре тăрса, рабочисене çĕнĕрен те çĕнĕ çитĕнӳсем тума хавхалантарса ертсе пымалла. Кашни руководитель рабочисене пур енчен те пример кăтартса пыни кирлĕ.

Значоксен нормисене панă

ЕТĔРНЕ. Балдай вăтам шкулĕнчи Осоавиахимăн пуçламĕш организацийĕ юлашки вăхăтра хăйĕн ĕçне чылай лайăхлатрĕ. Лайăх вĕреннисĕр пуçне, ачасем оборона значокĕсен нормисене параççĕ. Акă, 8 «Б» класра 28 ача вĕренет. Вĕсем пурте ПВХО значокĕн нормисене парса значоксем илнĕ. 9-мĕшпе 10-мĕш классенче вĕренекен хĕрачасем ГСО значокĕн нормисене вĕренсе пĕтернĕ. Çитес кунсенче ПВХО значокĕн нормисене пур классенче те параççĕ.

В. СОКОЛОВ.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Декабрĕн 2-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерӳ

Декабрĕн 2-мĕшĕнче пирĕн войскăсем пур фронтсенче те противника хирĕç çапăçнă. Хĕвеланăç фронтĕнче нимĕçсен фашистла войскисен темиçе хаяр атакине сирсе пăрахнă. Тăшманăн çынсем енĕпе те хĕçпăшал енĕпе те пысăк çухатусем пулнă. Фронтăн Ростов участокĕнче совет войскисем противника малалла хăваласа пыраççĕ.

Декабрĕн 1-мĕшĕнче нимĕçсен 12 самолетне пĕтерсе тăкнă. Пирĕн 4 самолет пĕтнĕ.

Декабрĕн 2-мĕшĕнче Мускав патĕнче нимĕçсен 17 самолетне персе антарнă.

Декабрĕн 1-мĕшĕнче пирĕн пĕр авиачасть нимĕçсен 13 танкне, войскăсемпе ытти грузсем турттарса пыракан 300 автомашина ытла, 30 полевой тата зенитнăй орудине, горючи тултарнă икĕ автоцистернине пĕтерсе тăкнă тата стройран кăларнă, тăшман пехотине икĕ батальона çити вĕлерсе пĕтернĕ тата сапаласа янă.

* * *

Хĕвеланăç фрончĕн участокĕсенчен пĕринче Масленников юлташăн боецĕсем противникăнне миномётсен 3 батарейине, 10 станковăй пулемет, çĕрпе йывăçран тунă 8 точка пĕтерсе тăкнă, горючисен базине çунтарса янă тата нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 1.000 çынна çити вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Ленинград фрончĕн участокĕсенчен пĕринче кĕрешекен Федюнинский юлташăн чаçĕсем икĕ кун хушши пынă çапăçусенче противникăнне 8 танк, 14 оруди, 62 пулемет, 2 радиостанци тата ытти трофейăсем нумай тытса илнĕ.

* * *

Кĕçĕн лейтенант Зверевăн противотанковăй орудисен батарейи пĕр çапăçура нимĕçсенне икĕ танк пĕтерсе тăкнă. Матвеев старшинапа Бабаев сержантăн расчечĕсем нимĕçсен 6 танкне çĕмĕрнĕ.

Сержант Белов геройла ĕç тунă. Çапăçу вăхăтĕнче Белов юлташ тăшман çине винтовкăран тĕл персе нимĕç оккупанчĕсене пĕрин хыççăн теприне вĕлерсе пынă. Пирĕн часть контратакăна кайсан, хăюллă сержант фашистсене штыкпа чиксе тата прикладпа çапса пĕтерме тытăннă. Пĕр кун хушшинчи çапăçура, хăй аманнине пăхмасăрах, Белов юлташ фашистсен 41 салтакне вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Ленинград облаçĕнчи партизансен кĕрешĕвĕ пĕр кунлăха та чарăнмасть. Г. юлташ ертсе пыракан партизансен отрячĕ фашистсен подразделенийĕ канма вырнаçнă ял çине çĕрле пырса тапăннă. Фашистсен походра ывăннă часовойĕсем çывăрса кайнă пулнă. Партизансем нимĕçсене пурне те вĕлерсе пĕтернĕ те хĕçпăшал тата хакла документсем нумай тытса илнĕ.

Оккупациленĕ районсенчи çулсем çинче сивве пула противникăн автомашинисемпе танкĕсем нумай чарăнса лараççĕ. К. юлташăн отрядĕнчи партизансем тăшманăн танкĕсемпе грузовикĕсем колоннăран кая тăрса юлассине сыхласах тăраççĕ, вĕсен хуралĕсемпе юсав бригадисене вĕлерсе пĕтерсе, машинăсене çунтарса яраççĕ. Икĕ кун хушшинче кăна отрядри боецсем нимĕçсен пĕр танкне тата апат-çимĕçсемпе боеприпассем тиенĕ 13 грузовой автомашинăна çунтарса янă. И. юлташ ертсе пыракан отряд нимĕçсен чаçĕнчен татăлса юлнă танксем çине хăюллăн тапăннă. Н. ялĕнчи халăха çаратакан нимĕç танкисчĕсене вĕлерсе пĕтернĕ те партизансем çунакан шĕвек тултарнă бутылкăсемпе тата гранатăсемпе нимĕçсен икĕ танкне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Гитлерла Германин çын вăйĕсем хăвăрттăн пĕтсе пыраççĕ. Нимĕçсен 17-мĕш пехотнăй дивизин 95-мĕш полкĕнчен тыткăна лекнĕ санитар Иоганнес Юнг çапла каласа панă: «Пирĕн ротăна сентябрĕн 25-мĕшĕнче комплектласа çитерчĕç. Малтанах пирĕн ротăра 180 салтакчĕ, халĕ 38 кăна юлчĕ. Кăшпĕр кунсенче манăн йывăр аманнă 28 салтака турттарса тухма тиветчĕ». Нимĕçсен 34-мĕш пехотнăй дивизин 20-мĕш полкĕнчи салтак Бартель Вольфрам çапла калать: «Пирĕн ротăна пĕтĕмпе тенĕ пекех пĕтерсе тăкрĕç». Нимĕçсен тылĕнчен нимĕç салтакĕсене тăванĕсем çапла пĕлтереççĕ: «Фашистла влаçсем Германи çарĕсен пысăк çухатăвĕсене тултарса пырас тесе, Хĕвелтухăç фронтне кама май килет пурне те, чирлисене, уксах-чăлахсене, çурма инвалидсене тата ыттисене те хăваласа яраççĕ». «Август Шингельберг тата Вернер Флех туберкулезпа йывăр чирлине хăвах пĕлетĕн, вĕсене юнкун мобилизацилерĕç,—тесе çыраççĕ Вилли салтак патне унăн тăванĕсем.—Пирĕн ялти ялкулли Пауль Диргардăн та ыран хăйĕн чаçне каймалла. Часах кунта çамрăксенчен никам та юлмасть».

Иосиф Рольфа унăн арăмĕ çапла пĕлтерет: «Фрица салтакра питĕ йывăр лекет. Вăл 14 кун служить тунă та урăх пултарайман. Вăл пăшалпа начар пенĕ. Вара ăна противогаз тăхăнса казарма килхушши тавра 20 хут чупса çаврăнма хушнă. Паллах, вăл ураран ӳкнĕ. Унтан ăна околодока ăсатнă».

* * *

Грузнефть тресчĕ нефть кăлармалли çулталăклăх плана тултарнă. Отечественнăй вăрçă кунĕсенче нефть кăларассине 18 процент ӳстернĕ. Тулнă нефтĕн хăйне ларакан хакне чылаях чакарнă. Малтанхи вăхăтра ĕçлемесĕр ларнă скважинăсем вуншар пин тонна нефть панă та ĕнтĕ. Ăмăртса ĕçлесе, нефть тупас ĕçри мастерсем Долгонадзе, Давидян, Каликов, буровой мастерсем Бакашвили, Кочиев, Ахмедов тата Пипия юлташсем паха тĕслĕхсем кăтартнă. Двухсотниксен шучĕ икĕ хут ӳснĕ. Грузири нефтяниксем çулталăк пĕтиччен юлнă вăхăт хушшинче çĕршыва планран ирттерсе нумай пиншер тонна нефть пама пулнă.

Декабрĕн 3-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерӳ

Декабрĕн 3-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле пирĕн чаçсем противника хирĕç пĕтĕм фронтра çапăçусем туса пынă.

* * *

Артиллерин Лансков юлташ ертсе пыракан гвардейски подразделенийĕ, Хĕвеланăç фронтĕнчи участоксенчен пĕринче кĕрешекенскер, нимĕçсене хирĕç хаяррăн çапăçса, тăшманăн 64 автомашинине, артиллерин пĕр батарейине, миномётсен 11 батарейине тата 30 пулемет ытла пĕтерсе тăкнă. Вăйлăн персе тăрса, юлашки самантра артиллеристсем нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 800 çынна яхăн вĕлерсе пĕтернĕ.

* * *

Хĕвеланăç фронтĕнче кĕрешекен Трофимов юлташăн летчикĕсем пĕр кун хушшинче нимĕçсен 3 танкне, пехота тата çар грузĕсем турттаракан 139 автомашинине пĕтерсе тăкнă, 16 зенитнăй точкăна путарса лартнă тата нимĕç салтакĕсемпе офицерĕсене 400 çынна ытла вĕлерсе пĕтернĕ. Çав кун хушшинчех летчиксем аэродромсенче нимĕçсен 14 самолетне пĕтерсе тăкнă тата сиенленĕ.

* * *

Кĕçĕн лейтенант Любезнов, противотанковăй тупăран персе, тăшманăн 3 танкне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Фашистла мерзавецсем хăйсем тытса илнĕ районсенчи халăха çаплах асаплантараççĕ тата мăшкăллаççĕ. Ленинград облаçĕнчи Войносолово, Семейское тата Рагожицы ялĕсенче нимĕç захватчикĕсем хресченсене çаратса пĕтернĕ, тырпулпа выльăх-чĕрлĕхе кăна мар, тата кĕпе-йĕмсемпе ăшă тумтирсене те пĕтĕмпех илсе тухса кайнă. Фашистсем халăха кашни кунах ирĕксĕрлесе ĕçлеттереççĕ. Унта пурăнакансене 16-шар сехет ĕçлеттереççĕ—çул хывтараççĕ, тимĕр-тăмăр тата снарядсен гильзисене пухтараççĕ. Ĕçшĕн никама та нимĕн те тӳлемеççĕ. Ĕçе кая юлса тухакансене нимĕçсем арестлеççĕ те паллă мар еннелле илсе каяççĕ. Вуншар çынсене персе пăрахнă. Гитлерла палачсем Абино ялĕнчи хресченсене тискеррĕн асаплантарнă. Иртсе пынă май ялта нимĕçсен темиçе офицерĕ чарăнса тăнă. Вĕсем Чигирински хуторсем патне каймалли çула кăтартма хушнă. Колхозниксенчен пĕри вĕсем хушнине тунă. Анчах офицерсен çăмăл машини кăтартнă çулпа нумаях каяйман, вăл минăсем çине пырса кĕнĕ те сирпĕнсе кайнă. Тепĕр кунне яла карательнăй отряд пырса çитнĕ. Фашистла çĕлен-калтасем арçынсемпе хĕрарăмсене пурне те пăрлă пĕвене хăваласа пухнă. Йĕри-тавра пулеметсем лартса тухнă та çапла каланă: «Çул çине кам минăсем лартса тухнине каламастăр пулсан, шывра тăрататăр», тенĕ. Хăйĕн ялĕнчи çынсене асап тӳсесрен хăтарас тесе, 60 çулхи колхозник Тарас Морозов айăпа хăй çине илнĕ. Фашистсем яла ним юлмиччĕнех çунтарса янă, Морозовпа мĕнпур арçынсене вара лагере илсе кайнă, унта вĕсене асаплантарса тата персе вĕлернĕ.

* * *

Фашистсем тискер террор туса пыраççĕ пулин те, Голландири патриотсем нимĕç оккупанчĕсене хирĕç кĕрешме чарăнмаççĕ. Кашни кун тенĕ пекех Амстердамра нимĕçсен салтакĕсем çухалаççĕ, вĕсен виллисене влаçсем канавсемпе тĕттĕм урамсенче тупаççĕ. Нумаях та пулмасть Фокке авиаци заводĕнче пысăк пушар тухнă. Пушара пула заводăн мĕнпур çурчĕсем çунса кайнă. Пушар тухнипе çавăн пекех Гитлерăн оккупациллĕ çарĕн бензин запасĕ тата фуражĕ нумай пĕтнĕ.

* * *

Пирĕн çĕршывăн хĕвелтухăçĕнчи çĕркăмрăк районĕсенчи шахтерсем кăмрăк кăларассине ӳстерес тĕлĕшпе паттăррăн кĕрешеççĕ. Калинин ячĕпе тăракан шахтăри (Губаха поселокĕ, Молотов облаçĕ) ватă горняк-пенсионер Хусайн Исмаилов вунă çул ĕлĕкрех ĕçлеме чарăннă шахтăна ĕçе яма сĕннĕ. «Андреевуголь тресчĕн ертсе пыракан работникĕсем Исмаилов юлташăн çĕнĕвне йышăннă. Шахтăна ĕçе ярас тĕлĕшпе Исмаилов тата горняк-пенсионерсем Шалагин, Каримов, Шибаев юлташсем ĕçленĕ. Пенсионерсем, килхуçи хĕрарăмĕсем вăйлăн пулăшнипе, кĕске вăхăт хушшинчех шахтăна юсаса çитернĕ. Вăл халĕ кăмрăк парать. Çав трестри Майăн 1-мĕш ячĕпе тăракан шахтăри горняксем кăмрăк кăлармалли çулталăк планне срокчен пурнăçа кĕртнĕ. Сталин юлташ фронта пур майсемпе те пулăшса пыма чĕнсе калани çине ответлесе, горняксем сменăри задание кашни кунах ирттерсе тултарма обязательство илнĕ. Халĕ шахта плана тăтăшах 10—15 процент ирттерсе тултарать. Карагандăри 33/34 №-лĕ шахтăри машинист Тютяев юлташ, сталинла вахтăна тăрса, сменăра 2—3 норма тултарма пулнă. Ноябрĕн 23-мĕшĕнче вăл уйăх нормине 721 процент тултарнă. Киргизири кăмрăк бассейнĕнчи горняксем ĕç тухăçлăхне чылай ӳстернĕ. Вĕсем халĕ кăмрăка, малтанхи çурçултипе танлаштарсан, 20 процент чухлĕ нумайрах кăлараççĕ. Джал, Кизыл-Кия шахтисен тата «Капитальная» штольнин коллективĕсем çулталăк нормичен ирттерсе топливо параççĕ.

Польша республикин министрсен совечĕн председателĕ тата хĕçпăшаллă вăйĕсен главнокомандующийĕ генерал В. Сикорский Мускава килни

Кăçалхи çулăн декабрĕн 2-мĕшĕнче Польша республикин министрсен совечĕн председателĕ тата Польшăн хĕçпăшаллă вăйĕсен главнокомандующийĕ генерал **В. Сикорский** Мускава килнĕ. Унпа пĕрле Польша республикин посолĕ г. **Кот**, Польшăн СССР территоринчи çарĕн командующийĕ генерал **Андерс**, генерал **Шишко-Богуш** тата ыттисем те килнĕ. Çавăн пекех унпа пĕрле Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссариачĕн протокол отделĕн заведующийĕ **Ф. Ф. Молочков** юлташ, Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссариачĕн европейски 4-мĕш отделĕн заведующийĕ **Н. В. Новиков** юлташ тата Оборона Халăх Комиссариачĕн тулашри сношенисен отделĕн начальникĕ полковник **В. Н. Евстигнеев** юлташ килнĕ.

В. Сикорский генерала аэродромра кĕтсе илнĕ çĕрте: Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателĕн заместителĕ тата Ютçĕршыв Ĕçĕсен Халăх Комиссарĕ **В. М. Молотов** юлташ, ССР Союзĕнчи НКВД войскисен начальникĕ генерал-майор **А. Н. Аполлонов**, Мускав Хула Совет исполкомĕн председателĕн заместителĕ **М. А. Яснов**, Мускав хулин коменданчĕ генерал-майор **К. Л. Синилов**, генеральнăй штабăн ССР Союз территоринче Польша çарне йĕркелес тĕлĕшпе ĕçлекен уполномоченнăйĕ генерал-майор **А. П. Панфилов**, Государство хăрушсăрлăхĕн майорĕ **Г. С. Жуков** юлташсем пулнă.

Кĕтсе илнĕ чухне хисеплĕ караул тăратнă. Аэродрома Польша тата Совет ялавĕсемпе илемлетнĕ.

Тăшман танкĕсене пĕтерме вĕренеççĕ

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. Районри комсомолецсемпе çамрăксем çар ĕçне юратса, пысăк тимлĕхпе вĕренеççĕ. Тăшман танкĕсене пĕтерме вĕренес тĕлĕшпе район центрĕнче ятарласа команда организациленĕ. Унта комсомолецсем тăшман танкне çапса çĕмĕрме, гранатăсемпе, çунакан шĕвек тултарнă бутылкăсемпе персе аркатма тата çунтарса яма вĕренеççĕ.

Вĕренӳре кирлĕ хатĕрсем çителĕклĕ. Занятисем йĕркеллĕ пулса иртеççĕ. Боецсем занятисенче хăйсем çирĕп дисциплинăллă пулнине тата материалсене лайăх ăнланнине кăтартаççĕ. Уйрăмах кунта А. Федоров, Д. Филиппов, Алексеев комсомолецсем лайăх вĕренсе пыраççĕ.

Нумаях пулмасть политзанятире Сталин юлташ Мускав Совечĕн чаплă ларăвĕнче тунă историллĕ доклада сӳтсе-яврĕç. Çакăн хыççăн боецсем 110 сехетлĕ программăна отлично вĕренсе тухма пулчĕç.

Из. ХАТАЕВСКИЙ.

Сталинла Конституци кунне кĕтсе илнĕ май

Шупашкарти пĕрремĕш номерлĕ типографири рабочисемпе работницăсем, Сталин юлташăн Мускав Совечĕн чаплă ларăвĕнче тунă докладне итленĕ хыççăн, Сталинла Конституци кунне çулталăк планне пурнăçланипе кĕтсе илме обязательство илнĕ. Хăйсем çине илнĕ обязательствăна рабочисемпе работницăсем ноябрĕн 29-мĕш тĕлнех пурнăçларĕç.

Пичетлекен цех, октябрĕн 14-мĕш тĕлне çулталăк планне 100 процент тултарса, планран ытлашши 37,5 пин тенкĕлĕх продукци панă. Çапла вара пичетлекен цех çулталăк планне срокран икĕ уйăх çурă маларах пурнăçларĕ. Тунă çитĕнӳсене çирĕплетсе пырса, цех ноябрь уйăхĕн планне 15 процент ирттерсе тултарчĕ. Ку цехра рабочисем пурте пекех темиçе машинăпа ĕçлеççĕ. Чăваш АССР Верховный Совет Президиумĕн хисеплĕ грамотине илнĕ стахановка З. Пономарева юлташ икĕ машинăпа ĕçлет. Вăл кулленхи нормăна ытлашшипех тултарса пырать. Унăн бригадинче плана тултарманни пĕр çын та çук. Вунă уйăх хушшинче стахановецсен-ударниксен шучĕ чылай хутшăнчĕ, ĕç тухăçлăхĕ 2,4 процент ӳсрĕ.

Переплет тăвакан цехри работницăсем Солдатченко, Терентьева, Христофорова, Шелыванова юлташсем уйăхран уйăха ĕç нормине 150—200-шер процент тултарса ĕçлеççĕ. Цех начальникĕ Платунов юлташ хăйĕн ĕçне лайăх йĕркеленĕ.

Çавăн пекех наборнăй цехри рабочисемпе работницăсем те кулленхи ĕçре лайăх тĕслĕхсем кăтартса пыраççĕ. Цех начальникĕ Шупашкар хула комитечĕн депутачĕ Монахов юлташ рабочисене пысăк çитĕнӳсем туса ĕçлеме куллен вĕрентсе, пулăшса пырать.

Стахановецсем Деменев, Благоразумова, Осипов, Хĕрлĕ Çара кайнă пиччĕшĕ вырăнĕнче ĕçлекенскер, Райкин тата ытти юлташсем те ĕç нормине кулленех 200-шер процент тултарса пыраççĕ. Туса кăларнă продукцин хăйне ларакан хакне планпа пăхнинчен вунă уйăх хушшинче 10,1 процент чакарнă. Цех расхочĕсемпе ытти расходсене чакарнипе 100,2 пин тенкĕ перекетлесе хăварнă. Вунă уйăх хушшинче накоплени планне 109 процент пурнăçласа, 13,5 пин тенкĕ тупăш илнĕ. Халĕ типографири рабочисемпе служащисем, инженерсемпе техниксем çул вĕçленнĕ тĕле планран ытлашши 60 пин тенкĕлĕх продукци туса кăларса государствăна 10 пин тенкĕ тупăш пама обязательство илчĕç.

Т. АНДРЕЕВ.

Çулталăк планне ытлашшипех тултарнă

КАНАШ. **(Телефонпа).** Районри промартельсем Сталинла Конституци кунне ниxçанхи пек мар тăрăшса ĕçлесе кĕтсе илеççĕ. «Красный Воин» артель, çулталăк планне 160 процент пурнăçласа, планран ирттерсе 330 пин тенкĕлĕх продукци туса кăларчĕ. Артель коллективĕ кăçалхи çул вĕçленнĕ тĕле планран ирттерсе тата 200 пин тенкĕлĕх продукци пама тăрăшса ĕçлет.

«Швейник» артель те планран ытлашши 100 пин тенкĕлĕх продукци туса кăларассишĕн тăрăшать. Вăл ноябрь уйăх планне ытлашшипех пурнăçланă. «Авангард», «Первое Мая» артельсем тата индпошив коллективĕ ноябрь уйăхĕн планне ытлашшипех пурнăçларĕç. «Авангардпа» индпошив коллективĕсем халĕ фронта кирлĕ заказсене хăвăртрах пурнăçлассишĕн тăрăшса ĕçлеççĕ. Колхозниксемпе колхозницăсем, рабочисемпе работницăсем Хĕрлĕ Çар валли ăшă тумтирсем хатĕрлеме пухса панă чĕртаварсенчен «Авангард» артель 300 мăшăр çăматă туса панă, индпошив коллективĕ 30 кĕрĕк пиншак çĕленĕ.

П. СЕРГЕЕВ.

◆ ◆ ◆

Укçа-тенкĕпе япала лотерейин билечĕсене туянăр!

ССР Союзĕн Правительстви йышăннă постановлени тăрăх, СССР Финанс Халăх Комиссариачĕ укçа-тенкĕпе япала лотерейине туса ирттерет. Лотерейăран илекен пĕтĕм тупăш нимĕç захватчикĕсене хирĕç пыракан вăрçăпа çыхăнса тăракан ĕçсене тунă çĕре каять. Лотерейăн суммине пĕр миллиард тенкĕлĕх тунă. Çав сумма чухлĕ 10-шар тенкĕлĕх лотерея билечĕсем туса кăлараççĕ.

Лотерея билечĕсене предприятисенче, колхозсенче тата ытти организацисенче те госкредита пулăшакан комиссисем салатаççĕ. Вĕсем çав ĕçе тума хăйсен уполномоченнăйĕсене уйăрса хураççĕ. Уполномоченнăйсем декабрĕн 15-мĕшĕнчен çак билета илес текенсен списокне çыраççĕ. Çав списокра миçе тенкĕлĕх илес тенине тата суммăна тӳлесе татмалли сроксене кăтартса параççĕ.

Списоксене предприятисемпе учреждениссенче тата ытти организацисенче те бухгалтерине параççĕ. Производствăра ĕçлемен çынсем хушшинче билетсене салатма уйăрнă уполномоченнăйсем, перекет кассисем лотерея билечĕсене укçалла сутаççĕ. Лотерея билечĕсене перекет касси урлă, госкредита пулăшакан комисси урлă илес тесен, укçине пĕр срокрах е икĕ срокра тӳлемелле, анчах 1942 çулти февралĕн 15-мĕшĕнчен кая юлмалла мар.

Лотерейăн вылявĕ 1942 çулта мартăн 1-мĕшĕнчен кая юлмасть. Финанс оргăнĕсемпе перекет кассисен, партипе совет тата профсоюз организацийĕсем пулăшнипе, лотерея билечĕсен усси çинчен ăнлантарса парса, билетсене кĕске срокрах салатмалла.

Граждăнсемпе гражданкăсем, лотерея билечĕсене пурте туянăр.

А. МИХАЙЛОВ.

Чăваш АССР госкредичĕпе государствăн перекет кассисен управленийĕн начальник заместителĕ.

„Комсомол Чувашии“ бронепоезда тума укçа-тенкĕ пухаççĕ

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Районра «Комсомол Чувашии» бронепоезда тума укçа-тенкĕ пухас ĕç сарăлсах пырать. Райфора ĕçлекенсем хушшинче бронепоезд тума 400 тенкĕ укçа пухнă. Райфинотделăн аслă бухгалтерĕ Комарова—100 тенкĕ, инспектор Краснов — 40 тенкĕ, налог агенчĕсем: Зайцев — 50 тенкĕ, Шуряшкин—50 тенкĕ, Афанасьев — 30 тенкĕ панă. Хырай Енелĕнчи туллимар вăтам шкулти учительсемпе вĕренекен ачасем 258 тенкĕ пухнă. Учительсенчен Кокоревпа Филиппова 50-шер тенкĕ панă. Кунсăр пуçне 1.400 тенкĕлĕх заем облигацийĕсене хывнă. Райсовет исполкомĕнче ĕçлекенсем 702 тенкĕ пухса панă. Райсовет исполкомĕн председателĕ О. Т. Харитонова юлташ 100 тенкĕ, Михайлова, Мамутова, Константинова, Счетчиков, Староверов юлташсем кашниех 50-шар тенкĕ, Рахимов 35 тенкĕ панă.

В. ВИКТОРОВ.

* * *

ЕТĔРНЕ. Районри предприятисемпе учрежденисенче, шкулсенче тата колхозсенче Октябрьски районри «Большевик» промартельри комсомолецсемпе çамрăксем чĕнсе каланине сӳтсе-явас тĕлĕшпе пухусем пулса иртеççĕ.

Хĕрлĕ Çарăн хăюллă боецĕсем тăван çĕршыва паттăррăн хӳтĕлеççĕ. Эпир вĕсене пур майсемпе те пулăшма тивĕçлĕ: «Комсомол Чувашии» бронепоезда туни Сталин юлташăн чĕнĕвне çине ответлесси пулать. Эпĕ бронепоезд тума 100 тенкĕ паратăп, — терĕ Ирçери туллимар вăтам шкул директорĕ комсомолец А. Жидков юлташ учительсен коллективĕн пухăвĕнче. Ун хыççăн Лукина учительница 100 тенкĕ парĕ. Пурĕ çак шкулта 450 тенкĕ пухнă.

Хулари вăтам шкулти учительсен коллективĕ бронепоезд тума 2 пин тенкĕ укçа пухса панă.

Колхозсенчи пухусене комсомолецсемпе çамрăксемсĕр пуçне колхозниксем активлăн хутшăнаççĕ. Мăн Сĕнтĕрти «Комбайн» колхозри колхозниксем бронепоезд тума пĕр сехет хушшинче 1200 тенкĕ, Чапаев ячĕпе тăракан колхозри колхозниксем 800 тенкĕ пухса панă.

Районра ноябрĕн 26-мĕш тĕлне 15 000 тенкĕ пухнă. Бронепоезд тума укçа-тенкĕ пухас ĕç кунран-кунах сарăлса пырать.

Н. ЦВЕТКОВ,
И. ЛЬВОВ.

* * *

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. Октябрьски районри «Большевик» промартельри комсомолецсемпе çамрăксен чĕнĕвне сӳтсе-явнă хыççăн Мăн Шетмĕри вăтам шкулта вĕренекенсем «Комсомол Чувашии» бронепоезд валли укçа-тенкĕ пухма пуçларĕç. Ку ĕçре комсомолецсем пример кăтартса пыраççĕ. Акă комсомолец-ученик М. Фомин 15 тенкĕ, В. Евгеньев 10 тенкĕ пачĕç. Халĕ шкулĕпе 656 тенкĕ укçа пухнă. 9-мĕш класс — комсомолецсен класĕ. Вĕсем хăйсем çеç 104 тенкĕ панă. Ытти классем ку класран пример илеççĕ. Учительсен коллективĕ 180 тенкĕ хывнă. Учительница А. Терентьва çур уйăх ĕçукçине пачĕ.

М. ГЕРАСИМОВ.

ОТЕЧЕСТВЕННĂЙ ВĂРÇĂ ФРОНЧĔСЕНЧЕН КИЛНĔ ЮЛАШКИ ХЫПАРСЕМ

ПРОТИВНИКА ХĂВАЛАÇÇĔ

КĂНТĂР ФРОНЧĔ, декабрĕн 2-мĕш. («Правда» хаçатăн спецвоенкорĕ). Кăнтăр фронтĕнчи войскăсем противника пĕр чарăнмасăр хăваласа пыраççĕ. Паникăна ӳкнĕ противник хăй çулĕ çинче хăйĕн танкĕсене, орудисене, автоматлă хĕçпăшалĕсене тата ытти çар пурлăхĕсене пăраха-пăраха хăварать. Трофейăсене шутласа кăларма та йывăр. Туллимар даннăйсем тăрăх, Ростов патĕнчи çапăçусенче фашистсен, виллисемпе аманнисене пĕрле шутласан, 21.000 çын ытла пĕтнĕ. Çĕнĕ трофейăсем тытса илни çинчен сведенисем çаплах килсе тăраççĕ.

Дон çинчи Ростовра

Кунта çапăçусем пынă. Халĕ ĕнтĕ—мирлĕ те çăлтăрлă каç пулса тăчĕ. Тупăсем кĕрлесе тăни, минăсем çурăлса кайни аякран та аяккарах илтĕнет, хăш чухне кăшт анчах илтĕнсе каять. Пăрахса хăварнă машинăсем, тупăсем, вилесем — пĕр çаксем çеç кунта нумай пулмасть мĕн пулса иртнине астутарса тăраççĕ. Аксай патĕнче тĕттĕмре танксен мĕлкисем курăнаççĕ. Халех моторĕсем кĕрлеме тытăнса машинăсем çапăçăва кĕрсе каяссăн туйăнать. Анчах патнерех пыратăн та, ку вăл машинăсен кĕлеткисем анчах иккенне, вĕсем пирĕн çар çунтарса янă нимĕç танкĕсем иккенне пĕлетĕн.

Аксайран Ростова çити, унтан малалла, Таганрог еннелле, пĕтĕм çул машинăсен калама çук пысăк масарĕ пулса тăнă. Вĕсем хирте сапаланса выртаççĕ, çул хĕррисенче йăваланса выртаççĕ, çул çинчех те выртаççĕ. Унта нимĕçсен çар техникин пур тĕслĕхĕсем те пур: тупăсем, зенитнăй установкăсем, мотоциклсем, автомобильсем, пулеметсем, винтовкăсем. Вăрçă трофейисем умĕнчен татти-сыпписĕр пирĕн войскăсем иртсе пыраççĕ. Çынсем, виçшер çĕр куç хупманскерсем, юратнă хулана хăйсен юнĕпе тата паттăрлăхĕпе туртса илнĕскерсем иртсе пыраççĕ.

Çутăлать. Халĕ ĕнтĕ хула çак кунсенче мĕнтери улшăнса кайнине курма пулать. Энгельс урамĕнче çуртсен кантăкĕсем ваннă. Нумай çуртсем çунса ишĕлчĕк купи пулса ларнă. Магазинсемпе хваттерсене çаратса пĕтернĕ. Маркс ячĕпе тăракан библиотека çурчĕпе театр çурчĕ — Ростоври халăхăн чапĕ — темле майпа тата сыхланса юлнă.

Пушă, кĕленче ванчăкĕсемпе витĕннĕ урамсемпе утатăн та, кашни ярса пусмассерен çиленнĕçемĕн çиленсе пыратăн. Юпасем çинче икĕ шăнса хытнă вилĕ çакăнса тăрать. Вĕсен кăкăрĕсем çине хут çырса çапнă: «Германецсем кашни партизана çакăн пек тăвĕç», тенĕ хут çинче. Энгельс урамĕнчи 53-мĕш номерлĕ çуртăн стенисем çумĕнче вуншар вилĕ выртать: стариксем, юнпа вараланнă çамрăк хĕр, ватăлма пуçланă арăм, пĕчĕк ача. Çак районра такам нимĕç офицерне вĕлернĕ пулнă. Çавна хирĕç ответлесе, фашистла ирсĕрсем паллă профессорăн Рождественскин пĕтĕм çемьине персе пăрахнă; алла малтан лекнĕ карчăксене, хĕрарăмсене, çамрăк ачасене тытнă та вĕлернĕ.

Вилнĕ юлташсен умĕнчен Ростов çыннисем çиленнĕ пит-куçпа, çĕлĕкĕсене хывса иртеççĕ: тăшмана хăвалама кайма совет войскисем иртсе пыраççĕ.

Нимĕçсем Ростова юн юхтарса хăйсен аллине çавăрса илесшĕн пулнă. Анчах совет хули парăнман. Вăл юншăн юнпа тӳлесе тăнă. Çĕрле шăннă Донăн пăр хушăкĕсене ӳке-ӳке, фашистсен салтакĕсемпе офицерĕсен виллисем шывпа юха-юха кайнă. Чул кăларакан шăтăкра хĕрарăмсем виçĕ ӳсĕр нимĕçе пăвса вĕлернĕ. Ростов çыннисен чĕрисенче хăрани мар, курайманлăх ӳссе пынă.

Харитонов генерал ертсе пыракан 9-мĕш армин чаçĕсем нимĕçсен вăйĕсене çурçĕр енчен хĕссе пынă, Донăн кăнтăр çыранĕнчен генерал Ремизов ертсе пыракан 56-мĕш армин боецĕсем пырса çапнă. Уяр, шартлама сивĕ çĕр тăнă. Çынсем хăмăш ӳсе ларнă плавньăсем тăрăх пынă; наступлени туса пыракан ретсем шăнса ларнă сарлака Донăн пăрĕ çине килсе тухсан, нимĕçсем пирĕн боецсем çине пулеметсемпе минометсенчен хаяр вут-çулăм сутарнă. Пăр юнпа пĕвеннĕ, анчах малта тăван хулан мĕлки курăнса тăнă; çынсем шăла çыртса мала та мала кайса пынă, çыран хĕррине тухса, нимĕçсене аякран аякка хăваласа кайнă. Ростова çапла хăтарнă.

Халĕ кашни сехетрен фронт линийĕ Хĕвеланăç еннелле малтан малалла куçса пырать.

А. ЩАРОВ,
Б. ЗОЛОТОВ.
(«Правда»).

Тăшман танкĕсен атакисене сирсе яраççĕ

ХĔВЕЛАНĂÇ ФРОНЧĔ, декабрĕн 2-мĕш. Волоколамск енчи положени малтанхи пекех йывăр. Пирĕн войскăсем кунта, оборонăра тăрса, тăшмана хирĕç вăйлăн çапăçаççĕ, противникăн пехотипе танкĕсем наступлени туса килнине чарса тăраççĕ. Нимĕçсем кăнтăр-хĕвелтухăç еннелле уйрăмах вăйлăн тапăнса килме пăхаççĕ. Совет танкисчĕсемпе пехотинецĕсем хăйсен рубежĕсене çирĕппĕн хӳтĕлеççĕ, неприятеле хирĕç контратакăсем тăваççĕ. Пирĕн пĕр часть пĕр кун хушшинче нимĕçсен 12 танкне, 4 самолетне, 7 противотанковăй орудине, артиллерин пĕр батарейине, минометсен 2 батарейине, 7 автомашинине пĕтерсе тăкнă тата нимĕçсен салтакĕсемпе офицерĕсене 1300 çынна яхăн вĕлерсе пĕтернĕ. Пирĕн чаçăн штабне нимĕçсен 13-мĕш пехотнăй полкĕн автомашинине, унти документсемпе пĕрлех, илсе пынă.

Можайск енчи çапăçусем хаярланса пыраççĕ. И. тата М. юханшывĕсем хушшинчи участокра ĕнер уйрăмах йывăр çапăçусем пуçланса кайрĕç. Кунта противник хăйĕн икĕ пехотнăй дивизине тата нумай танкĕсене наступление кĕртсе ячĕ. Хĕрлĕ Çарăн тĕп вăйĕсем хăйсен малтанхи рубежĕсенех йышăнса тăраççĕ, неприятелĕн нумай атакисене хирĕç контратакăсем туса ответлеççĕ. Тăшманăн 35 танкран тăракан группи темиçе километр малалла шăтарса кĕме пултарчĕ, А. ялĕ патнелле çывхарса пычĕ. Совет воинĕсем, танксене малалла иртерсе ярса, тавçăруллăн маневр туса, танксене пехотăран татса илчĕç. Хаяр çапăçу пуçланса кайрĕ. Çакăнта нимĕçсен 15 танкне пĕтерсе тăкнă. Ытти танксем, ик еннелле уйăрăлса кайса, хĕвелтухăçнелле тата çурçĕрелле кайма хăтланаççĕ. Çапăçусем малалла пыраççĕ.

К. пункт патнелле пыракан шоссе çинче юнлă çапăçу хĕрсе пырать. Çав участокра нимĕçсем çапăçăва хăйсен артиллерине, танкĕсене, мотопехотине, авиацине кĕртсе ячĕç. Вĕсем темĕнле пысăк çухатусем тӳссен те пирĕн оборонăн тарăнăшне çĕмĕрсе кĕме тата совет войскисен тылне çавăрăнса кĕме тăрăшаççĕ. Пирĕн пехотинецсем кун каçиччен танксен икĕ атакине сирсе пăрахнă, анчах тăшманăн пирĕннинчен ытларах вăйĕсем хĕссе килнине пула, вĕсен ирĕксĕрех С. ялĕнчен тухса кайма лекнĕ.

Мало-Ярославец енче иртнĕ талăк хушшинче паллă улшăнусемех пулман. Фронтăн участокĕсенчен пĕринче неприятель Г. ялне тытса илме пултарнă, анчах тепĕр сехетрен çав ял каллех пирĕннисен аллине куçнă. Тăшман, пысăк çухатусем тӳссе, хăйĕн малтанхи рубежĕсене чакнă.

Голубев командирăн артиллерисчĕсем ĕнерхи кун тăшман пехотин икĕ взводне çити пĕтерсе тăкнă, неприятелĕн миномечĕсен 3 батарейине тата пулеметсен пĕр батарейине пусарса лартнă.

Генерал-майор Белов командир пулса ертсе пыракан утлă гвардеецсем К. районĕнче тăшмана хирĕç ăнăçлă контрнаступлени туса пынă. Противник хирĕç тăма хăтланса пăхнă, анчах пирĕн утлă çар тата танксен вăйĕсем хĕснине пула, тăшман кăнтăр еннелле чакса пырать. Пирĕннисен аллине халăх пурăнакан татах та темиçе пункт куçнă. Белов командирăн чаçĕсенчен пĕри, П. тата М. хушшинчи рубежсене хăйĕн аллине илсе, тăшмана хирĕç вăйлăн çапăçса, Х. пункт еннелле куçса пырать, неприятель войскисене пысăк сиен кӳрет. Белов командирăн тепĕр чаçĕ М. пункт патнелле ăнăçлăн куçса пырать. Çав районра пирĕн часть, противник пехотин пĕр ротине çити пĕтерсе тăкса, 4 яла хăйĕн аллине тытса илнĕ, М. станцийĕ патне çывăхах пырса çитнĕ.

Çавăн пекех Ефремов командирăн чаçĕнчи сулахай флангра кĕрешекен подразделенисем те противника ăнăçлăн хĕссе пыраççĕ.

И. ГРИБОВ.

Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли—ăшă тумтирсем

Ăшă тумтирсем пухасси сарăлсах пырать

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. Албахтино ялсоветĕнчи ĕççыннисем хамăрăн геройла Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли ытларах та ытларах ăшă тумтирсем пухаççĕ. Вĕсем ăшă тумтирсем пухасси государствăн пысăк ĕçĕ пулса тăнине лайăх ăнланса илчĕ. Паянхи куна ялсовечĕпе 77 тир, 123,5 килограмм çăм, 8 мăшăр çăмата, 25 мăшăр тăла, 3 çĕлĕк тата ытти япаласем те панă. Ăшă тумтирсем пухас енĕпе «Партизан» колхоз малта пырать. Кунти комсомолецсем ăшă тумтирсем пухас ĕçе халăх хушшинче анлăн туса пыраççĕ. Агитаторсем çак ĕç çинчен ĕççыннисене тĕплĕн ăнлантарса параççĕ.

Халĕ колхозсенче Сталин юлташăн историллĕ доклачĕпе сăмахне вĕренеççĕ.

И. Х.

Биверрук сăмах тухса калани тата Англири фабрикăсенчи старостăсен нимĕç захватчикĕсене хирĕç кĕрешес тĕлĕшпе йышăннă резолюцийĕ

ЛОНДОН, декабрĕн 1-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентстви Глазгоран çапла пĕлтерет: Клайд юханшывĕн районĕнчи фабрикăсенчи старостăсен ноябрĕн 30-мĕшĕнче Глазгора пулса иртнĕ пухăвĕнче çар снабженин министрĕ, Биверрук, Совет Союзне Англирен самолетсем, танксем,—вĕсенчен хăшпĕрисем фронтра строя кĕнĕ те ĕнтĕ,—ярса панăшăн Сталин тав туса çырса янă телеграммăна вуласа панă. Телеграммăна вуласа панă хыççăн тăвăллăн алă çупнă.

Алă çупни чарăнсан, Биверрук çапла пĕлтернĕ: «Эпир Российăна октябрь тата ноябрь уйăхĕсенче мĕн ярса пама пулнине пĕтĕмпех ярса панă». Анчах, тенĕ вăл хушса, Англин нушисене тивĕçтерес тата çавнашкалах Российăна хӳтĕлес тĕлĕшпе производствăна татах та ӳстерес пулать.

Танксем уйрăмах пысăк вырăн йышăнса тăнине палăртса, Биверрук çапла каланă: «Эпир мĕнпур источниксенчен çитес çулти июль уйăхĕнчен пуçласа 1943 çулти июль уйăхне çитиччен, урăхла каласан—вуникĕ уйăх хушшинче, 30.000 танк илесшĕн. Çак шута Америкăран илекен танксем те, эпир Канадăра туса кăларакан танксем те тата, эпир палăртакан пысăк плана пурнăçа кĕртсен, хамăр патра туса кăларакан танксем те кĕреççĕ».

Рабочисем йышлăн панă ыйтусем çине Биверрук ответсем панă хыççăн çакăн пек резолюци йышăннă, çав резолюцие йышăннă чухне икĕ çын кăна хирĕç сасăланă:

«Машинăсем туса кăларакан промышленноçри рабочисен фабрикăсенчи старостăсен пĕрлешӳллĕ союзĕн пухăвĕ, гитлерла Германие çĕмĕрсе тăкасси — экономикăллă условисене тата Англи халăхĕн демократиллĕ прависене хӳтĕлемелли кирлĕ услови пулса тăрать, тесе шутлать. Эпир рабочисен пурнăç виçине хӳтĕлесе, çар материалĕсем туса кăларассине ӳстерме мĕн кирлине пурне те тума пулатпăр тата эпир хамăр производство ыйтăвĕсемпе ĕçлекен кирек мĕнле комитета та кĕме хатĕр тăни çинчен пĕлтеретпĕр. Эпир районсенчи комитетсенчен, фабрикăсенчи старостăсенчен производствăна ӳстерме чăрмантаракан чăрмавсем çинчен сведенисем пухма тата вĕсем çинчен кирлĕ вырăна пĕлтерме ыйтатпăр. Ливири наступлени Европăра иккĕмĕш фронт уçма хатĕрленни пулса тăнине шанатпăр тата Совет Союзĕ ыйтнисене шута илсе, эпир боеприпассем туса кăларас ĕçе чылаях ӳстерме чĕнетпĕр. Эпир хамăрăн вăй çитнĕ таран тума пултарнине пĕтĕмпех тума пулатпăр, мĕншĕн тесен боеприпассем туса кăларас ĕçе ӳстерни Англипе Совет Союзĕ фашизма çĕнтерессин питех те кирлĕ условийĕ пулса тăрать».

Вăрçăра ӳкернĕ фотографисен выставки

ЛОНДОН, декабрĕн 2-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, декабрĕн 1-мĕшĕнче кăнтăрла Бельфастра Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçăн фрончĕсенче ӳкерсе илнĕ фотографисен выставки уçăлнă, ăна Англин информаци министерствипе Совет Союзĕн Англири посольстви пĕрле организациленĕ. Выставкăна Çурçĕр Ирландин премьер-министрĕ уçнă. Выставкăна уçнă чухне Англин ютçĕршыв ĕçĕсен министрĕн Иденăн саламлă телеграммине вуласа панă унта çапла çырнă:

«Пилĕк уйăх хушши ытларах ĕнтĕ пурте эпир пирĕн союзник—Совет Союзĕ—тискер кайăкла тапăннă нацистсене хирĕç хăватлăн тата геройла хӳтĕленсе тăнине хумханса сăнаса тăратпăр. Англин правительстви тата халăхĕ пĕтĕмĕшлĕ тăшмана çĕмĕрсе тăкма хамăр союзника пулăшма мĕнпур вăя хураççĕ. Анчах Российăна материальнăй пулăшу парса тăнисĕр пуçне пирĕн умра хамăр союзника лайăхрах пĕлсе тăма тата ăнланса илме мĕн кирлине пурне те тăвас задача тăрать. Çак ĕçре Совет Союзĕнчи халăхсен йăлине пĕлсе тăни питех те аван. Халĕ уçăлакан выставка çак задачăна пурнăçа кĕртме пулăшасси пирки эпĕ иккĕленместĕп. Выставкăна пысăк çитĕнӳсем тума сĕнетĕп. Выставка Совет Союзне татах та лайăхрах ăнланса илме пулăшассине эпĕ шанса таратăп, вăл вăрçă вăхăтĕнче кăна мар, эпир тата пирен союзниксем мирлĕ пурнăç тума тытăнсан та пысăк вырăн йышăнса тăрать.

Турци хаçачĕ Германири лару-тăру çинчен

Турцири пĕлсе тăракан çынсем хушшинче—Германире лару-тăру питех те йывăр тесе шутлаççĕ. Хĕл пулни нимĕçсен положенине татах та йывăрлатать.

Турцири тĕрлĕрен çынсем хушшинче Германи поражени тӳсет тесе калаçнине илтме пулать. «Ени асыр» хаçат çав шухăш-кăмăлсене палăртса, çапла çырать: «Нимĕçсем Хĕрлĕ Çара çĕмĕрсе тăкни çинчен пĕлтерни пурнăçа кĕмерĕ». Фашистсен пуçлăхĕсем юлашки вăхăтра кăларнă деклараци çинчен асăнса, хаçат: «Вĕсен ĕмĕчĕсем, малтанхисем пекех, йăнăш пулмĕç-ши», — тесе çырать.

Хаçат нимĕçсем советăн çухатăвĕсем çинчен пĕлтерни пирки тăрăхласа, «Совет Союзĕ хирĕç тăнă çĕрте мĕнле вăрттăн вăйпа усă курать-ха», — тесе ыйтать.

Юлашкинчен, хаçат Совет Союзĕн çынсемпе материалсем тĕлĕшпе питех те пысăк резервсем пуррине палăртса, çапла çырать: Германия Совет Союзне хирĕç пыракан вăрçăра тĕл пулнă йывăрлăхсене çĕнтерме пултараймасть. (ТАСС).

Берлинри çуртсен стенисем çине фашизма хирĕçле лозунгсем çыраççĕ

Нейтральнăй çĕршывсенчен пĕрин дипломачĕ, нумаях пулмасть Берлинран Анкарана (Турция) пырса çитнĕскер, çапла пĕлтерет: Совет Союзĕпе Германи хушшинчи вăрçа пула тата Гитлер татăклă та юлашки наступлени çинчен пĕлтерни арканса кайнине пула Германи халăхĕн шухăш-кăмăлĕсем питех те начар. Пурте Хĕвелтухăçĕнче вăрçă хăçан пĕтесси çинчен ыйтаççĕ. Шантарса каланă пек вăрçă хăвăрт пĕтес вырăнне, вăл пушшех вăрăма тăсăлса пырать. Германи халăхĕ выçă ларать. Çĕршыври хуласем аманнисемпе тулса ларнă. Мĕнпур шкулсене хупнă, вĕсенчен çар госпиталĕсем туса хунă. Каçсерен Берлинри çуртсен стенисем çине: «Тĕп пултăр Гитлер! Эпир Совет Союзне хирĕç вăрçасшăн мар. Тĕп пултăр юнлă вăрçă!» текен лозунгсем çыпăçтара-çыпăçтара хураççĕ.

(ТАСС).

Атлантика океанĕнче Германи крейсерне путарнă

ЛОНДОН, декабрĕн 1-мĕш. (ТАСС). Англин тинĕс министерстви çапла пĕлтерет: англичансен Атлантика океанĕн кăнтăр пайне патрульлесе çӳренĕ «Девоншир» крейсерĕ çинчи самолет-разведчик ноябрĕн 22-мĕшĕнче пĕр сутуилӳ пароходĕ пынине асăрханă. «Девоншир» хăвăртрах çав пароход патнелле çывхарнă та, вăл хăш государствăн пароходĕ пулнине пĕлес тесе, самолета ун патне янă. Самолет ку пароход Германин вăрçă ĕçĕсене туса çӳрекен рейдерĕсенчен пĕри иккенне палласа илнĕ. Англи крейсерĕ пеме пуçланă. Германи рейдерĕ, тĕтĕм чаршавĕ сарса, тарса пытанма хăтланнă. Анчах та ĕçĕ тухман, тепĕр вунă минутăран ăна çулăм хыпса илнĕ. Пароход çунма пуçласанах, унăн команди çăлăнмалли шлюпкăсем çине куçса ларнă. Пароход часах шыва путнă. «Девонширпа» унăн самолечĕ сиенленмен.

Швецири диверсиллĕ актсем

СТОКГОЛЬМ, ноябрĕн 30-мĕш. (ТАСС). Швецире пулса иртнĕ хăшпĕр катастрофăсемпе инкексем çинчен правительство мĕнле шутлать, тесе пĕр депутат ыйтнине хирĕç Швецин премьер министрĕ Гансон Швеци рикçдагĕн çӳлти палатинче тухса ответ панă. Гансон çакна пĕлтернĕ: Швецире юлашки икĕ çул çурă хушшинче пулса иртнĕ тĕрлĕ взрывсемпе катастрофăсене пула 254 çын вилнĕ. Швеци парохочĕ малтанах асăрхаман сăлтавсене пула взрыв пулнипе пĕтнĕ, тесе кăтартса панă Гансон. Авиацири аварисен сăлтавĕсем çинчен каланă май, Гансон Швецири сывлăш-çар флотĕнчи аварисем диверсиллĕ актсене пула пулнă текен шухăшсене сирсе яма пикеннĕ. Крюльбю чугунçул станцинче боеприпассем тиенĕ çар эшелонĕ взрыв пулнипе сирпĕнсе кайни çинчен Гансон «кунта диверсиллĕ ĕç пулма та пултарнă», тесе каланă.

СТОКГОЛЬМ, ноябрĕн 30-мĕш. (ТАСС). Стокгольмра тухса тăракан хаçатсем Швецири полици пĕлтернĕ коммюникене пичетлеççĕ. Коммюникере ноябрĕн 10-мĕшĕнче Юнгбюхедри сывлăш-çар шкулĕнче диверсиллĕ акт тума хăтланнине тупнă тесе пĕлтереççĕ. Материальнăй чаçсене тĕрĕсленĕ чухне ангарта ларакан виçĕ самолетăн руль тросĕсене çунтарса татнине асăрханă. Вара çийĕнчех çак ĕçе тĕпчеме пуçăннă та, ăна халĕ те тĕпчеççĕ. Айăплисене тупайман-ха. Швецири хаçатсем пĕлтернĕ тăрăх, Швецири сывлăш-çар вăйĕсен командующийĕ, Юнгбюхедри çар авиацийĕн шкулĕнче сăтăрла ĕçсен факчĕсене тупнипе çыхăнтарса, главнокомандующирен çакăн пек диверсиллĕ актсене тăвакансене çар кодексĕн статьипе айăпласа суд тума ыйтнă. Çар кодексĕн статьи кун пек ĕçсемшĕн персе вĕлерме хушать.

Японипе Америка хушшинчи калаçусем çĕнĕрен пуçланнă

ЛОНДОН, декабрĕн 1-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентстви — Япони представителĕ Америкăри Пĕрлешӳллĕ Штатсен государственнăй секретарĕпе Хэллпа паян çĕнĕрен калаçма пуçлани çинчен пĕлтерет.

Япони представителĕ Курусу, хаçат корреспонденчĕсемпе калаçнă чух, вăл хăй енчен Хэлл декларацийĕ пирки татăклă ответ илсе килменни çинчен пĕлтернĕ.

Англипе Германи хушшинчи сывлăшри вăрçă

Англин авиаци министерствипе шалти ĕçсен тата шалти хăрушсăрлăхăн министерстви кăларнă коммюникере çапла каланă: декабрĕн 2-мĕш ыран тенĕ чух çĕрле противникăн авиацийĕ Англире хăйĕн активлăхне кăштах вăйлатнине палăртнă. Кăнтăр-Хĕвеланăç Англи çине пăрахнă бомбăсем пурăнмалли çуртсене кăштах сиенленĕ. Халăх хушшинче вилнисем е аманнисем хисепĕ пысăк мар. (ТАСС).

Парижра нимĕçсен икĕ салтакне вĕлернĕ

ЖЕНЕВА, декабрĕн 1-мĕш. (ТАСС). Кунта Париж хули çумĕнче нимĕçсен икĕ салтакне вĕлерни çинчен пĕлтереççĕ. Çакăн пирки Германин Францире тăракан влаçĕсем каллех хирĕçле репрессисем тума хатĕрленни çинчен калаççĕ. Хальхи вăхăтра Парижăн мĕнпур 18 округне полици отрячĕсем тулса ларнă, вĕсем çуртсенче, урамсенче пур çĕрте те пысăк ухтарусем тăваççĕ. Германи влаçĕсем контрольлесе тăракан Париж хаçачĕсем, çав влаçсем хушнипе, пурте француз патриочĕсене тӳсейми вăрсса çыраççĕ, вĕсем пĕр пытарса тăмасăрах Германи влаçĕсем каллех французсене пĕр хĕрхенмесĕр пĕтерессипе хăратаççĕ.

Германин Сербири тискерлĕхĕ

НЬЮ-ЙОРК, декабрĕн 1-мĕш. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» хаçатăн Анкарари корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, Сербин центрти тата хĕвеланăç пайĕнчи хулисемпе ялĕсене нимĕçсем пĕрмаях артиллерирен персе тата пикировка тăвакан самолетсемпе çĕмĕрсе тăраççĕ, çак майпа унти халăха пĕтереççĕ. Ку вăхăтчен Сербин хулисемпе ялĕсене 40 яхăн пĕтернĕ ĕнтĕ. Уйрăмах Савапа Дрин шывĕсем хушшинчи района çĕмĕрсе тăкнă. Пĕр вырăнти çичĕ ялта мĕнпур арçынсене пĕтĕмпех персе вĕлернĕ, хĕрарăмсене хăваласа кăларса, кил-çуртсене йăлтах çунтарса янă.

Турци хаçачĕ „Анадолу" Турципе Болгари хушшинчи отношенисем çинчен мĕн çырать

АНКАРА, ноябрĕн 30-мĕш. (ТАСС). Измирта тухса тăракан «Анадолу» ятлă пысăк хаçат ноябрĕн 24-мĕшĕнче Болгари парламенчĕн ютçĕршыв ĕçĕсен комиссин председателĕ Янев Турцие хирĕçле тухса каланă сăмахне тата Болгари правительствин мĕнпур политикине хытă критиклекен статья пичетлесе кăларнă. Статьян ячĕ çапла: «Эпĕ е Анкара позицине, е София позицине ăнланаймастăп». Хаçат Янев тухса калани çинчен çапла çырать: «Болгарире тахçантанпах пуçпулса тăракан идеологи çинчен Янев пире çине тăрсах каласа пачĕ. Çак идеологи ĕнтĕ Болгарин çĕнĕ резервĕсемпе те, вăйĕсемпе те çыхăнса тăман империализмла идеологи пулса тăрать. Çакна Турцире пĕчĕк ачасем те пĕлеççĕ. Çак идеологие яланах тенĕ пек Фракири халăхсен наци прависемпе çыхăнтараççĕ, ун çинчен Болгарири политика деятелĕсем, хаçатсем те час-часах каласа параççĕ. Болгари правительстви хăйĕн политикине тулашĕнчен ăнланмалла пек туса пырать пулин те, унăн вăрттăн требованийĕсем, шухăш-кăмăлĕсем мĕнли паллă ĕнтĕ. Çапла вара, Турцин позицийĕ мар, Болгарин позицийĕ ăнланмалла мар пулса тăрать».

—О—

Çĕнĕ çилармане

ЕЛЧĔК. Аслă Шăхалĕнчи «Ново-Ирино» колхоз çак кунсенче çĕнĕ тырра авăртма çилармане туса лартрĕ. Ку ĕçре И. Филипповпа П. Смолин юлташсем тăрăшса ĕçлерĕç.

В. ЕРТЛЮКОВ.

ГОСУДАРСТВО ПУЛĂШАТЬ

ОКТЯБРЬСКОЕ. Фронтра кĕрешекен красноармеецсен ĕçлеме пултарайман çемьисене государство укçа-тенкĕ парса пулăшса тăрать.

Ильменкассинчи «Молния» колхоз членĕ Данил Еремеевич вăрçă тухсассăн хăйĕн ывăлне Егора Хĕрлĕ Çар ретне ăсатнă. Хĕрлĕ Çара каяччен Егор колхозра пожарнăй дружина начальникĕ пулса ĕçленĕ, хăйĕн ĕçне тĕплĕ тунă. Ывăлĕ Хĕрлĕ Çара тухса кайнă чухне Данил Еремеевич, утмăл çултан иртнĕскер, ăна çапла каласа ăсатнă:

— Нимĕç фашисчĕсем пирĕн çĕршыв çине килсе тапăнчĕç. Хăвах пĕлетĕн, вĕсенчен нимĕн ыррине те кĕтмелли çук. Кунта килсен вĕсем эпир ырми-канми ĕçлесе тунă пурлăхсене тытса илĕç, хамăра нимĕçсен чури туса хурĕç, пирĕн мăйсем çине патша вăхăтĕнчи пекех чуралăх сăнчăрне çакĕç. Курнă эпĕ ĕлĕкхи пурнăçа. Çавăнпа та нимĕç фашисчĕсене пĕр хĕрхенмесĕр çĕмĕр. Эпир кунта пурăнăпăр. Государство пăрахмĕ пире.

Данил Еремеевича государство уйăхсерен пособи парса тăрса пулăшать.

Çичĕпӳртри туллимар вăтам шкулта учитель пулса ĕçленĕ В. Григорьевăн çемьинче ĕçе хутшăнманнисем виçĕ çын. В. Григорьев фронта кайсассăн, унăн çемьине уйăхсерен 150-шар тенкĕ государствăран укçа парса тăмалла тунă. Хуракасси ялсоветне кĕрекен «Большевик» колхоз членĕ Л. Игнатьев Хĕрлĕ Çар ретне тухса кайсассăн, амăшĕ, Анисия Пахомовна, 55 çултан иртнĕскер, киле пĕчченех юлнă. Анчах вăл çакăншăн хуйхăрмасть, пĕччен пулсан та, пурнăçра йывăрлăх курмасть, государство ăна уйăхсерен 50-шар тенкĕ укçа парса тăрать.

Кун пек çемьесем районра вуншарăн шутланаççĕ. Пурте вĕсем государствăран тивĕçлĕ пулăшу илеççĕ. Паянхи куна районра фронта кайнă красноармеецсен ĕçлеме пултарайман çемьисене государствăран 174 пин тенкĕ укçа парса пулăшнă.

В. ЮМАНКА.
А. ПРЕСНОВА.

Тимĕр-тăмăр нумай пухнă

ÇĔМЕРЛЕ. **(«Чăваш Коммуни» корр.).** Райпотребсоюз кăçал тимĕр-тăмăр пухас тĕлĕшпе начар мар ĕçлерĕ. План тăрăх унăн 45 тонна хура металл тата 500 килограмм тĕслĕ металл пухмалла пулнă пулсан, ку таранччен вăл 45,9 тонна хура металл тата 767 килограмм тĕслĕ металл пухнă.

Тимĕр-тăмăр пухас тĕлĕшпе уйрăмах Хутар тата Улхаш ялповĕсем лайăх ĕçлеççĕ. Хутар ялповĕ (уполномоченнăйĕ Красильников юлташ) кăçал пĕтĕмпе 28 тонна тимĕр-тăмăр пухнă. Ку тĕлĕшпе ялпона шкул ачисемпе пионерсем пысăк пулăшу панă.

Парăмсене татаççĕ

«Волонтер» колхозри (Вăрнар р.) финагент Д. Кудрявцев юлташ хăйĕн ĕçне юратса, тĕплĕн туса пырать. Вăл колхозниксене государство умĕнчи парăмсене срокчен тӳлесе татни Германи империалисчĕсене хăвăртрах çапса аркатма пулăшни çинчен тарăнăн ăнлантарса парать. Вăл ĕçлекен колхозра 57 хуçалăхран 46 хуçалăх государство умĕнчи укçа-тенкĕ парăмĕсене тӳлесе татнă. А. Григорьев, М. Емельянова тата Н. Якимов юлташсем страховкăпа ялхуçалăх налогне алла извещени илнĕ хыççăнах татнă.

Васильева колхозницăн упăшки фронтра. Вăл хăй колхозра хастарлăн ĕçлесе фронта пулăшать. Çакăнпа пĕрлех вăл государство умĕнчи тӳлевсене пĕтĕмĕшпех парса татнă. Г. Козлов, Е. Константинов колхозниксен çемьисенчен те фронта кайнисем пур, вĕсем те ялхуçалăх налогĕпе страховка укçисене 100 процентчĕпех парса татнă.

В. МАКСИМОВ.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

ТРЕБУЮТСЯ
СЛЕСАРИ-ВОДОПРОВОДЧИКИ,
ТОКАРИ, РЕВОЛЬВЕРЩИКИ,
ФРЕЗЕРОВЩИКИ (4-го РАЗРЯДА И ВЫШЕ), ИСТОПНИКИ.
Обращаться:
Ленинградская ул., д. № 38.
5—4

НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ ФИНАНСОВ ЧУВАШСКОЙ АССР

в соответствии с Указом Президиума Верховного Совета СССР от 21 ноября 1941 года „О налоге на холостяков, одиноких и бездетных граждан СССР"

ОБ'ЯВЛЯЕТ,

что в городах и рабочих поселках домоуправляющие, коменданты домов и домовладельцы не позднее 6 декабря 1941 года должны представить Рай (гор) финотделам сведения о проживающих в домах одиноких и бездетных гражданах—мужчинах в возрасте свыше 20 до 50 лет и женщинах в возрасте свыше 20 до 45 лет, с указанием: а) фамилии, имени, отчества, б) года рождения и в) названия учреждения, предприятия и организации, если гражданин работает по найму, или наименования учебного заведения, если он учится.

Учебные заведения представляют сведения на учащихся—мужчин в возрасте свыше 25 лет и женщин в возрасте свыше 23 лет, с указанием местожительства их.

Одновременно с представлением райгорфинотделам сведений должны пред'являться домовые книги.

За несвоевременное или неполное представление сведений, необходимых для обложения налогом граждан, лица, ответственные за представление сведений, подвергаются штрафу.

НАРКОМФИН ЧУВАШСКОЙ АССР.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редактор заместителĕн — 3—97, редакци секретарĕн — 4—40, пропаганда пайĕн — 4—97, парти пурнăç пайĕн — 7—97, ялхуçалăхĕпе промышленность пайĕсен — 0—88, çырусемпе рабселькорсен пайĕн — 2—30, дежурнăйăн — 6—23, «Ленин çулĕпе» журналăн — 0—85, издательство конторин—0—23.

НТ 6589 Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР. Заказ № 651, Ф 6. 58 84 п. л.